

DENEYSAN EĞİTİM CİHAZLARI
Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

TE-680 İDEAL GAZ KANUNLARI EĞİTİM SETİ

DENEY FÖYÜ

DENEYSAN EĞİTİM CİHAZLARI SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

Küçük Sanayi Sitesi 12 Ekim Cd. No:18/A BALIKESİR

Tel: 0 (266) 246 10 75 - Fax: 0 (266) 246 09 48

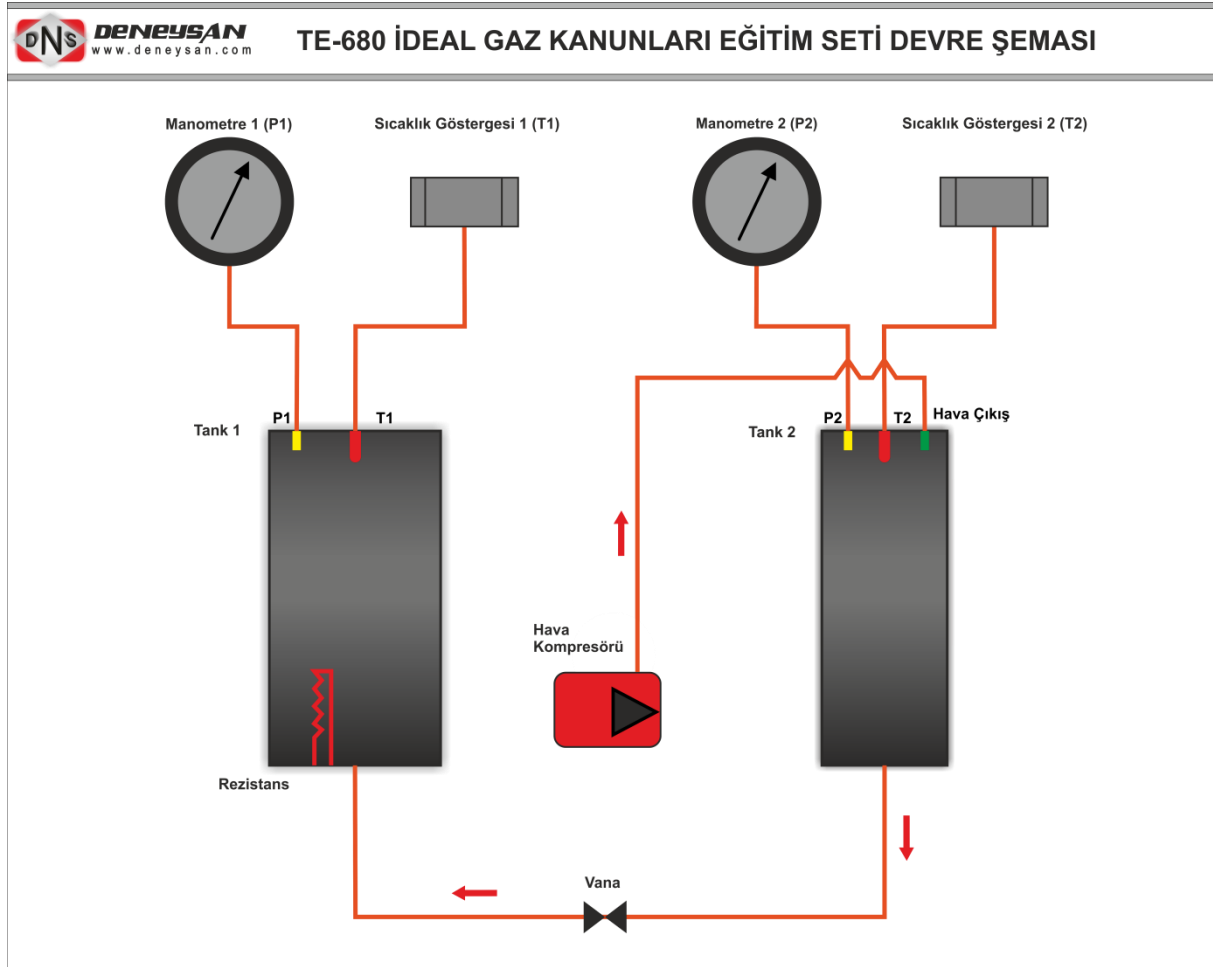
www.deneysan.com e-posta info@deneysan.com

BALIKESİR-2015

İçindekiler

DEVRE ŞEMASI.....	3
DENEY SETİNDE KULLANILAN MALZEMELER	3
TEORİK BİLGİ	4
BOYLE-MARIOTTE KANUNU	4
GAY-LUSSAC KANUNU	7
DENEYLER	10
Deney TE 680- 01	10
Havanın ideal gaz sabitinin bulunması	10
Deney TE 680- 02	14
Basınç Hacim ilişkisinin bulunması.(Boyle-Mariotte Kanunu)	14
Deney TE 680- 03	16
Basınç ve sıcaklık arasındaki ilişkisini bulunması (Gay-Lussac Kanunu $P_1/T_1=P_2/T_2$) .	16

A) DEVRE ŞEMASI

B) DENEY SETİNDE KULLANILAN MALZEMELER

	MALZEME	ADET	ÖZELLİK
1	Tank 1	1	1,688 litre
2	Tank 2	1	0.844 litre
3	Hava Kompresörü	1	0-12 BAR
4	Manometre	2	0-8 BAR MONEKS
5	Sıcaklık ölçme Prop	1	NTC
6	Sıcaklık Göstergesi	2	EMKO

TEORİK BİLGİ

Gazların belirli bir hacmi ve şekli yoktur. İçerisine konuldukları kabı tamamen doldururlar. Gerçek gazları incelemek çok zor olduğundan bilim adamları ideal gaz modelini geliştirmişlerdir. Gerçekte ideal gaz özelliklerini taşıyan gaz yoktur.

İdeal Gazların Özellikleri

1. Gaz moleküllerinin hacmi; moleküller arasındaki uzaklıkla karşılaştırıldığında sıfır kabul edilir.
2. Moleküller arası itme ve çekme kuvvetleri sıfır(0) kabul edilir.
3. Gaz moleküllerinin kendi arasında ve içinde buldukları kabın iç yüzeyiyle çarpışmalar gerçekleşir.

Gaz molekülleri incelenirken ölçülebilir özellikler üzerinde durulmalıdır. Ölçülebilir özellikler; basınç(P), hacim (v), mol sayısı (n) ve mutlak sıcaklıktır. Hal denklemleri bunlar arasındaki ilişkiyi verir.

BOYLE-MARIOTTE KANUNU

Gaz molekülleri arasında büyük boşlukların bulunması, gazlara sıkıştırılabilirlik özelliği kazandırır. Kapalı bir kaptaki kütlesi değişmeyen bir gazın sıcaklığı değiştirilmeden gazın hacmi değiştirilirse kaptaki gazın birim hacimdeki tanecik sayısı değişir. Buna bağlı olarak kabın birim çeperlerine çarpan tanecik sayısı da değişir. Bu da basıncı değiştirir. Hacim artırıldığında birim hacimdeki tanecik sayısı azalır, basınç düşer. Hacim azaltıldığında birim hacimdeki tanecik sayısı artar dolayısı ile basınç da artar. Gazların bu genel davranışını inceleyen ve birbirinden habersiz çalışan Robert Boyle ve Mariotte kendi adları ile anılan yasayı bulmuşlardır.

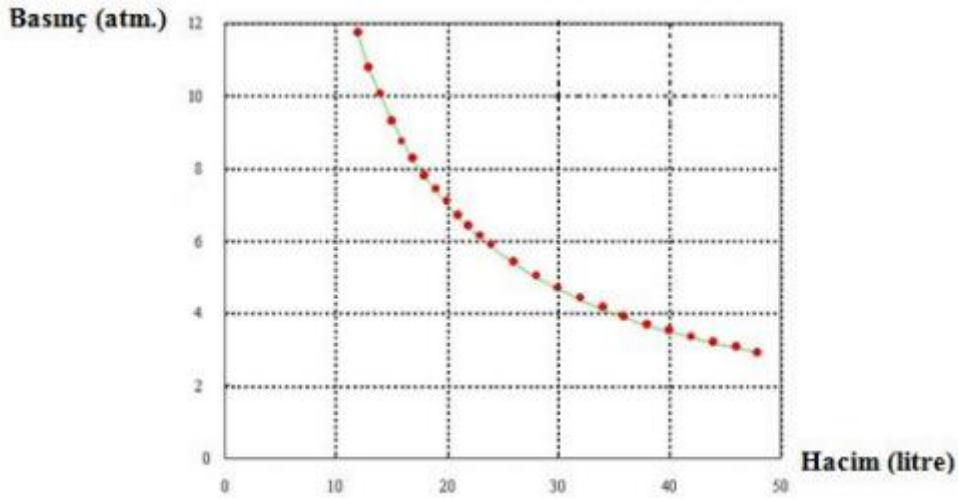
Boyle-Mariotte yasasına göre kütlesi değişmeyen bir gazın sabit sıcaklıkta basıncı ile hacminin çarpımı sabittir.

$P \cdot V = \text{sabit}$ (Sabit sıcaklıkta)

$P = \text{Basıncı (atm.)}$,

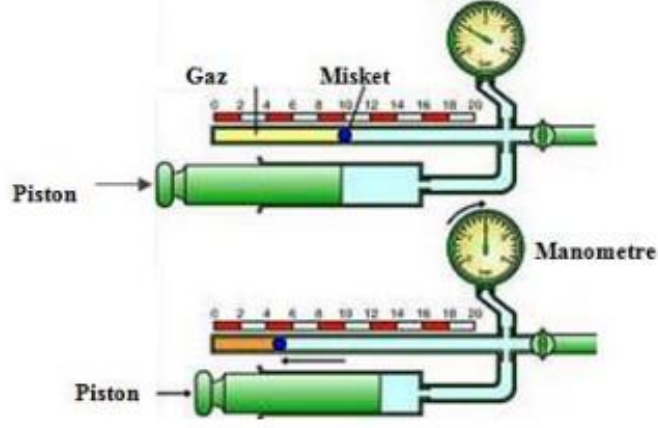
Boyle-Mariotte yasası, “kütlesi değişmeyen bir gazın sabit sıcaklıkta basıncı ile hacmi birbiriyle ters orantılı olarak değişir.” şeklinde de ifade edilir. $P_1 = \text{İlk basıncı (atm.)}$ $P_2 = \text{Son basıncı (atm.)}$ $V_1 = \text{İlk hacim (l)}$ $V_2 = \text{Son hacim (l)}$ ise; $V = \text{Hacim (l)}$ dir.

$P_1 \cdot V_1 = P_2 \cdot V_2$ veya $\frac{P_1}{P_2} = \frac{V_2}{V_1}$ eşitlikleri yazılabilir (T sabit).

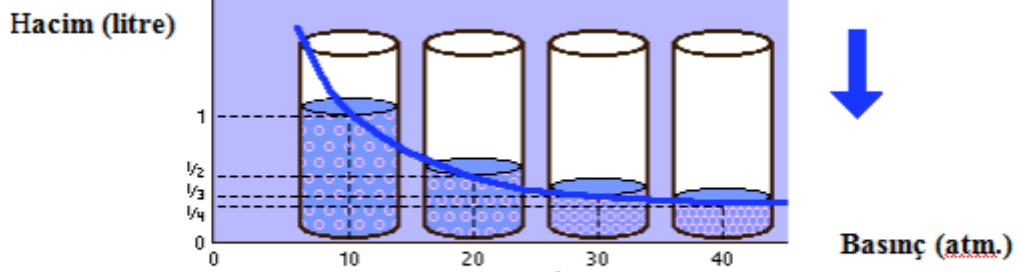

Grafik 1.1: Sabit sıcaklıkta gazların basıncı ile hacimlerinin değişimi

Sıcaklık değişimi olmadan Grafik 1.1’de görüldüğü gibi gazların basınçları azaltıldığında hacimleri artar veya basıncı artarsa hacmi azalır.

Basınç ile hacim değişimi

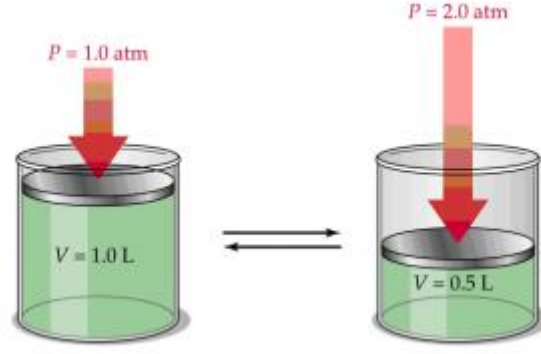
Grafik 1.2: Basınç ile hacim değişimi görülmektedir

Sıcaklık değişimi olmadan şekil 1.1 ve Grafik 1.2’de görüldüğü gibi gazların basınçları artırıldığında hacimleri azalır.

Örnek: Belirli bir sıcaklıkta 1,0 litrelik bir pistonda bulunan karbondioksit gazının basıncı 1,0 atm’dir. Gaz sızdırmaz özellikteki bu pistonun piston kolu ileriye doğru itilerek karbondioksit gazının basıncı 2,0 atm’ye çıkartılıyor. Pistonda bulunan gazın hacmi ne olur?

Çözüm: Başlangıç basıncı $P_1=1,0$ atm., başlangıç hacmi $V_1 =1,0$ litredir. İkinci durumda basıncı $P_2=2,0$ atm. olduğuna göre;

$$P_1 \cdot V_1 = P_2 \cdot V_2 \rightarrow 1 \cdot 1 = 2 \cdot V_2 \rightarrow V_2 = 0,5 \text{ L}$$

Gazların basınçla hacimlerinin azalması, gazların bir yerden başka bir yere taşınmasını kolaylaştırır. Küçük bir kaba çok miktarda gaz doldurarak daha ekonomik taşıma gerçekleştirilir.

GAY-LUSSAC KANUNU

Sabit hacimli kapalı bir kaptaki bulunan belirli miktardaki gazın sıcaklığı artırılırsa gaz moleküllerinin kinetik enerjisi artar. Kinetik enerji $E_k = \frac{1}{2} m v^2$ formülü ile gösterilir. Formülde (m) gaz molekülünün kütlesini, (v) ise molekülün hızını belirtir. Formülden de anlaşıldığı gibi kinetik enerjinin artması molekülün hızının (v) artmasından dolayıdır. Hızlı hareket eden moleküller, kabın çeperlerine daha sık ve daha kuvvetlice çarpar. Bu durumda gazın basıncı artar. Kaptaki gazın sıcaklığı düşürülürse gaz basıncı azalır.

Gazlarda sıcaklıkla basınç arasındaki bu ilişki, ilk defa Fransız bilim adamı Joseph Gay Lussac tarafından incelenmiştir

Gay Lussac yasası; “Kütlesi değişmeyen bir gazın, sabit hacimde sıcaklığı ile basıncı birbiri ile doğru orantılı olarak değişir.” şeklinde ifade edilmektedir. Gazlarla ilgili değişkenler;

T1= İlk sıcaklık (°K)

T2 = İkinci sıcaklık (°K)

P1= İlk basınç (atm.)

P2 = İkinci basınç (atm.) şeklinde ifade edilirse,

Gay Lussac yasası;

$$P_1 \cdot T_2 = P_2 \cdot T_1 \quad \text{veya} \quad \frac{P_1}{P_2} = \frac{T_1}{T_2} \quad \text{şeklinde yazılabilir.}$$

Örnek: Resim 3.1 (a) da buza batırılmış (0 °C) kaptaki CO₂ gazının basıncı, 1 atm' dir. Bu kap (b) deki kaynamakta olan (100 °C) suya batırıldığında basınç kaç atm. olur?

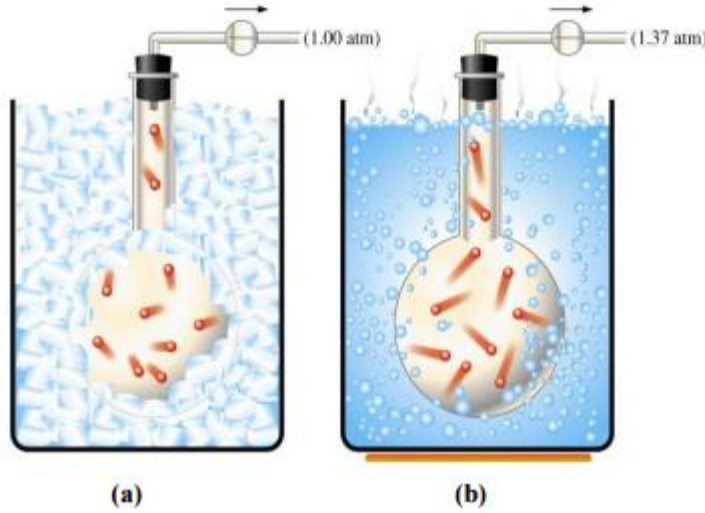
Cevap: $P_1 = 1 \text{ atm.}$

Sıcaklıkları Kelvin cinsinden yazalım,

$$T_1 = 273 + t_1 \text{ den } \rightarrow T_1 = 273 + 0 \rightarrow T_1 = 273 \text{ °K}$$

$$T_2 = 273 + t_2 \text{ den } \rightarrow T_2 = 273 + 100 \rightarrow T_2 = 373 \text{ °K}$$

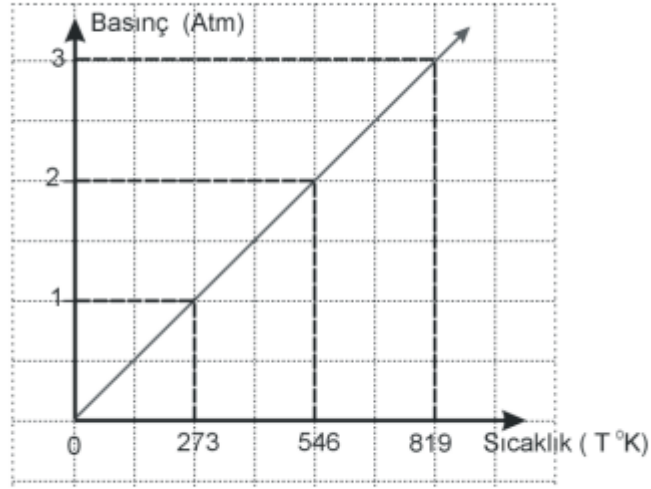
$$P_1 \cdot T_2 = P_2 \cdot T_1 \rightarrow 1 \cdot 373 = P_2 \cdot 273 \rightarrow P_2 = 1,37 \text{ atm}$$

Şekil 3.1: a) Buz içine batırılmış CO₂ içeren cam balon

b) Kaynamakta olan suya batırılmış CO₂ içeren cam balon

Gazlar sabit hacimli kaplara doldurulurken soğutulursa hacmi azalacağından daha çok miktarda gaz, kaplara doldurularak taşınabilir.

Grafik 3.1: Sabit hacimdeki gazlarda sıcaklık – basınç ilişkisi

➤ Amontons Yasası

Amontons kanunu, Gay Lussac kanununun başka bir ifade şeklidir. Bir kap içindeki gazın basıncı, gaz ısıtıldığı zaman artmaktadır. Basınç ve sıcaklık arasındaki matematiksel ilişki, hacim ve sıcaklık ilişkisine benzemektedir. Hacim sabit tutulduğunda bir gazın basıncı direkt olarak mutlak sıcaklık ile değişiklik göstermektedir.

$$P = k.T$$

P: Basınç (atm.)

T: Sıcaklık (°K)

k: Sabit olup değeri gazın miktarına ve hacmine bağlıdır.

Bu genelleştirme Amontons kanunu olarak adlandırılır.

A. Deney TE 680- 01

B. Deneyin Adı : Havanın ideal gaz sabitinin bulunması ($PV = nRT$)

C. Deneyin Amacı: $PV = nRT$ formülü kullanılarak ideal gaz sabitinin bulunması

D. Deneyin Yapılışı:

1. Ana şalteri açın,
2. Kompresörü çalıştırın ve 2 tankı da 3 yada 4 bar civarında basınçla yükleyin.
3. Ortadaki vanayı kapatıp, kompresörü durdurun, tahliye vanasını kullanarak tank 2 de ki tüm havayı boşaltın.
4. Basıncı ölçüp tabloya kaydedin.
5. Tablo 1' den farklı sıcaklık ve basınçlardaki spesifik hacmini bulunuz.
6. İdeal gaz denkleminden; ideal gaz sabitini hesaplayın.

Ölçüm No	Tank Hacmi[m ³]	Gösterge Basıncı P _g [Bar]	Basınç (Mutlak) P _m [Bar]	Gösterge Sıcaklığı t [°C]	Mutlak Sıcaklık (273,15+t) [K]
1	1,688 liter				
2	1,688 liter				
3	1,688 liter				

Hava; içinde farklı tipte gazlar bulunduran bir gaz karışımıdır. Bu nedenle havanın molekül ağırlığını bulabilmek için içinde bulunan gazların oransal miktarları ile ilgili bir kabullenme yapmamız gereklidir.

Gazlar	Gazların Havada Bulunma Oranı(%)	Molekül Ağırlıkları (g/mol)
Nitrogen	78.3	14
Oxygen	20.7	16
Argon	0.9	40
Carbondioxide	0.1	44

İdeal gaz denklemi

$$P * V = n * R * T$$

$$P * \frac{m}{\rho} = \frac{m}{M_A} * R * T \quad \text{--->} \quad P * m_A = \rho * R * T$$

19 °C de;

$$P = 1.5 \text{ bar} \cong 1.5 \text{ Pascal}$$

Havanın molekül ağırlığı

$$m_{A(hava)} = m_{A(N)} * \%78.3 + m_{A(O_2)} * \%20.7 + m_{A(Ar)} * \%0.9 + m_{A(CO_2)} * \%0.1$$

$$m_{A(air)} = 14 * \frac{78.3}{100} + 16 * \frac{20.7}{100} + 40 * \frac{0.9}{100} + 44 * \frac{0.1}{100} = 14.678 \text{ g/mol}$$

Havanın 1.5 bardaki spesifik hacmini tablo 1 deki değerlerde interpolasyon yaparak bulabiliriz.

$$\frac{1.5 - 1}{2 - 1} = \frac{x - 0.838455}{0.419079 - 0.838455}$$

$$\frac{1}{\rho} = 0.628767 \text{ ve } \rho = 1.590414$$

$$P * m_A = \rho * R * T$$

$$1.5 * 14.678 = 1.590414 * R * 292$$

$$R = 0.08519 \frac{J}{g * K}$$

40 °C' de;

$$P = 1.7bar \cong 1.7 Pascal$$

$$m_{A(hava)} = m_{A(N)} * \%78.3 + m_{A(O_2)} * \%20.7 + m_{A(Ar)} * \%0.9 + m_{A(CO_2)} * \%0.1$$

$$m_{A(hava)} = 14 * \frac{78.3}{100} + 16 * \frac{20.7}{100} + 40 * \frac{0.9}{100} + 44 * \frac{0.1}{100} = 14.678 g/mol$$

$$P * m_A = \rho * R * T$$

Havanın 1.7 bardaki spesifik hacmini tablo 1 deki değerlerde interpolasyon yaparak bulabiliriz.

$$\frac{1.7 - 1}{2 - 1} = \frac{x - 0.838455}{0.419079 - 0.838455}$$

$$\frac{1}{\rho} = 0.544891 \text{ and } \rho = 1.835226$$

$$P * m_A = \rho * R * T$$

$$1.5 * 14.678 = 1.835226 * R * 292$$

$$R = 0.434392 \frac{J}{g * K}$$

Deney düzeneğindeki diğer hacimler:

Rezistans: $6.53451 \cdot 10^{-3} \text{ dm}^3$ (tankın içindeki hacim)

Sıcaklık Ölçer: $5.65486 \cdot 10^{-4} \text{ dm}^3$ (tankın içindeki hacim)

Bakır Boru (İç hacim): 0.03091 dm^3

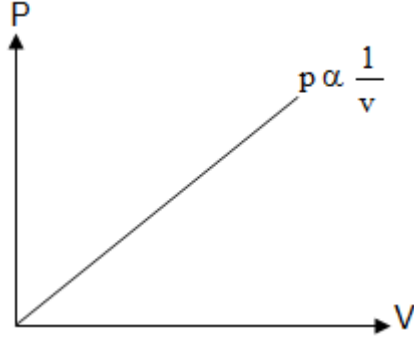
B) Deney Adı: Basınç Hacim ilişkisinin bulunması.(Boyle-Mariotte Kanunu)

C) Deneyin Amacı: Sabit sıcaklıkta gazlarda hacim ve basınç ters orantılıdır. Yani basınç değeri artıkça hacim azalır. Boyle-Mariotte kanunu olarak bilinir ve bu deneyde incelenecektir.

D) Deneyin Yapılışı:

1. Ana şalteri açın.
2. Kompresörü açın ve her 2 tankı da 3 bara kadar yükleyin.
3. Ortadaki vanayı kapayın, kompresörü kapayın, tahliye vanasıyla tank 2 deki tüm havayı boşaltın.
4. Basınç 1 ve Hacim 1 değerlerini tabloya kaydedin.
5. Tahliye vanasını kapayın.
6. Orta vanayı yavaşça açın ve 30 saniye bekleyin.
7. Manometrelerde okuduğunuz değerleri tabloya kaydedin.
8. Deneyi farklı basınç değerleri için tekrarlayın.

Ölçüm	Hacim 1	Hacim 2	Basınç 1	Basınç 2	$P_1 \cdot V_1$	$P_2 \cdot V_2$
1						
2						
3						
4						
5						
6						

Bu P-V diyagramı sabit sıcaklıkta; basınç ve hacim arasındaki ters orantıyı göstermektedir.

$$\frac{p_1}{p_2} = \frac{v_2}{v_1} \Rightarrow p_1 v_1 = p_2 v_2$$

Basınç ve hacim çarpımı sabittir.

$$\mathbf{P \cdot V = k}$$

A)Deney NO: TE-680-03

B) Deney Adı: Basınç ve sıcaklık arasındaki ilişkini bulunması (Gay-Lussac Kanunu
 $P_1/T_1=P_2/T_2$)

C) Deneyin Amacı: Gazların basınca; sabit hacim ve kütlede; sıcaklıkla doğru orantılı olarak değişir. Bu deneyde bu ilişki incelenecektir.

D) Deneyin Yapılışı:

1. Kompresörü basınç değeri 4 bara gelene kadar çalıştırın.
2. Ortadaki vanayı kapayın, kompresörü kapayın, tahliye vanasıyla tank 2 deki tüm havayı boşaltın.
3. Tank 1'deki ilk sıcaklık ve basıncı tabloya kaydedin.
4. Rezistansı çalıştırıp 40°C ye kadar bekleyin.
5. Son basınç ve sıcaklık değerini kaydedin.

Ölçüm	Tank 1 V [m ³]	Gösterge Basıncı P _g [Bar]	Mutlak Basınç P _m [Bar]	Sıcaklık 1 [K](+273)	Sıcaklık 2 [K](+273)
1	1.688x10 ⁻³				
2	1.688x10 ⁻³				

TABLO-1 Farklı Sıcaklık ve basınç değerlerinde havanın spesifik hacmi

T	p	v gas
°C	Bar	m ³ /kg
10,000	1,000	0,8125475913
10,000	2,000	0,4060925896
10,000	3,000	0,270587734
10,000	4,000	0,2028532393
10,000	5,000	0,1622132431
10,000	6,000	0,1351204996
11,000	1,000	0,8154247194
11,000	2,000	0,4075349653
11,000	3,000	0,2715523034
11,000	4,000	0,2035785799
11,000	5,000	0,1627950442
11,000	6,000	0,1356066058
12,000	1,000	0,8183017946
12,000	2,000	0,4089772826
12,000	3,000	0,272516809
12,000	4,000	0,2043038565
12,000	5,000	0,1633767812
12,000	6,000	0,1360926478
13,000	1,000	0,8211788172
13,000	2,000	0,4104275932
13,000	3,000	0,2734812515
13,000	4,000	0,2050290699

13,000	5,000	0,1639584549
13,000	6,000	0,1365786265
14,000	1,000	0,8240557881
14,000	2,000	0,4118696383
14,000	3,000	0,2744456315
14,000	4,000	0,2057542208
14,000	5,000	0,1645400661
14,000	6,000	0,1370645426
15,000	1,000	0,8269327077
15,000	2,000	0,4133116283
15,000	3,000	0,27540995
15,000	4,000	0,20647931
15,000	5,000	0,1651216154
15,000	6,000	0,1375503968
16,000	1,000	0,8298261244
16,000	2,000	0,414753564
16,000	3,000	0,2763742075
16,000	4,000	0,2072043382
16,000	5,000	0,1657031038
16,000	6,000	0,1380361899

17,000	1,000	0,8327026484
17,000	2,000	0,416195446
17,000	3,000	0,2773384048
17,000	4,000	0,2079293061
17,000	5,000	0,1662845317
17,000	6,000	0,1385219225
18,000	1,000	0,8355791255
18,000	2,000	0,4176372748
18,000	3,000	0,2783303497
18,000	4,000	0,2086542145
18,000	5,000	0,1668659001
18,000	6,000	0,1390075955
19,000	1,000	0,8384555561
19,000	2,000	0,4190790512
19,000	3,000	0,279293821
19,000	4,000	0,209379064
19,000	5,000	0,1674472095
19,000	6,000	0,1394932095
20,000	1,000	0,8413319408
20,000	2,000	0,4205207756
20,000	3,000	0,2802572392
20,000	4,000	0,2101038553
20,000	5,000	0,1680284607
20,000	6,000	0,1399787652
21,000	1,000	0,8442082802
21,000	2,000	0,4219624488
21,000	3,000	0,2812206048
21,000	4,000	0,2108285891
21,000	5,000	0,1686096543
21,000	6,000	0,1404642633
22,000	1,000	0,8470845747
22,000	2,000	0,42341242
22,000	3,000	0,2821839184
22,000	4,000	0,211553266
22,000	5,000	0,169190791
22,000	6,000	0,1409497044
23,000	1,000	0,8499608249
23,000	2,000	0,4248538095
23,000	3,000	0,2831471807
23,000	4,000	0,2122778868
23,000	5,000	0,1697718715
23,000	6,000	0,1414350893
24,000	1,000	0,8528370313
24,000	2,000	0,4262951509
24,000	3,000	0,2841103921
24,000	4,000	0,2130024519
24,000	5,000	0,1703528963
24,000	6,000	0,1419204185
25,000	1,000	0,8557131943
25,000	2,000	0,4277364448
25,000	3,000	0,2850735533
25,000	4,000	0,2137269622

25,000	5,000	0,1709338662
25,000	6,000	0,1424056927
26,000	1,000	0,858606448
26,000	2,000	0,4291776916
26,000	3,000	0,2860366649
26,000	4,000	0,2144514181
26,000	5,000	0,1715147818
26,000	6,000	0,1428909125
27,000	1,000	0,8614821866
27,000	2,000	0,4306188921
27,000	3,000	0,2870053556
27,000	4,000	0,2151758204
27,000	5,000	0,1720956436
27,000	6,000	0,1433760786
28,000	1,000	0,864357886
28,000	2,000	0,4320600466
28,000	3,000	0,2879682283
28,000	4,000	0,2159213803
28,000	5,000	0,1726764523
28,000	6,000	0,1438611915
29,000	1,000	0,8672335467
29,000	2,000	0,4335011556
29,000	3,000	0,2889310541
29,000	4,000	0,2166451153
29,000	5,000	0,1732572085
29,000	6,000	0,1443462518
30,000	1,000	0,8701091692
30,000	2,000	0,4349508777
30,000	3,000	0,2898938335
30,000	4,000	0,2173688027
30,000	5,000	0,1738379128
30,000	6,000	0,1448312602
31,000	1,000	0,8729847539
31,000	2,000	0,436391683
31,000	3,000	0,2908565671
31,000	4,000	0,2180924431
31,000	5,000	0,1744185657
31,000	6,000	0,1453162173
32,000	1,000	0,8758603011
32,000	2,000	0,4378324461
32,000	3,000	0,2918192554
32,000	4,000	0,2188160372
32,000	5,000	0,1749991679
32,000	6,000	0,1458011235
33,000	1,000	0,8787358113
33,000	2,000	0,4392731673
33,000	3,000	0,2927818989
33,000	4,000	0,2195395853
33,000	5,000	0,1755797198
33,000	6,000	0,1462859795
34,000	1,000	0,881611285
34,000	2,000	0,4407138473

34,000	3,000	0,2937503259
34,000	4,000	0,2202630879
34,000	5,000	0,1761776252
34,000	6,000	0,1467707859
35,000	1,000	0,8844867224
35,000	2,000	0,4421544864
35,000	3,000	0,2947127141
35,000	4,000	0,2209908881
35,000	5,000	0,1767575419
35,000	6,000	0,1472555431
36,000	1,000	0,8873794521
36,000	2,000	0,4435950851
36,000	3,000	0,2956750601
36,000	4,000	0,2217141685
36,000	5,000	0,1773374141
36,000	6,000	0,1477402517
37,000	1,000	0,8902544271
37,000	2,000	0,4450356438
37,000	3,000	0,2966373645
37,000	4,000	0,2224374059
37,000	5,000	0,1779172424
37,000	6,000	0,1482249123
38,000	1,000	0,8931293702
38,000	2,000	0,4464848996
38,000	3,000	0,2975996278
38,000	4,000	0,2231606008
38,000	5,000	0,1846330482
38,000	6,000	0,1538489119
38,000	7,000	0,1318630935
38,000	8,000	0,1153716302
38,000	9,000	0,1025472698
38,000	10,000	0,09228622753
38,000	11,000	0,0838927014
38,000	12,000	0,07689836952
38,000	13,000	0,0709803417
38,000	14,000	0,06590665533
38,000	15,000	0,0615108723
38,000	16,000	0,05766477452
40,000	1,000	0,9294205791
40,000	2,000	0,4646712373
40,000	3,000	0,3097627299
40,000	4,000	0,2323025971
40,000	5,000	0,185833654

40,000	6,000	0,1548513434
40,000	7,000	0,1327214186
40,000	8,000	0,1161264211
40,000	9,000	0,1032195341
40,000	10,000	0,09289240205
40,000	11,000	0,08444484495
40,000	12,000	0,07740547638
40,000	13,000	0,07144933048
40,000	14,000	0,06634295989
40,000	15,000	0,06191885339
40,000	16,000	0,0580479654
42,000	1,000	0,935356524
42,000	2,000	0,4676538668
42,000	3,000	0,3117486216
42,000	4,000	0,2337994945
42,000	5,000	0,1870335625
42,000	6,000	0,1558531545
42,000	7,000	0,1335817418
42,000	9,000	0,1038912133
42,000	10,000	0,09349805841
42,000	11,000	0,08499645805
42,000	12,000	0,07791204072
42,000	13,000	0,07191776483
42,000	14,000	0,06678002924
42,000	15,000	0,06232752644
42,000	16,000	0,05843177578
44,000	1,000	0,941292469
44,000	2,000	0,4706350969
44,000	3,000	0,3137395641
44,000	4,000	0,2352954412
44,000	5,000	0,1882324756
44,000	6,000	0,1568541017
44,000	7,000	0,134443893
44,000	8,000	0,1176340939
44,000	9,000	0,1045621008
44,000	10,000	0,0941047678
44,000	11,000	0,08554900642
44,000	12,000	0,07841942435
44,000	13,000	0,07238690385
44,000	14,000	0,06721636078
44,000	15,000	0,06273540012
44,000	16,000	0,0588147256

46,000	1,000	0,9472284139
46,000	2,000	0,473614207
46,000	3,000	0,3157351062
46,000	4,000	0,2367945108
46,000	5,000	0,1894299789
46,000	6,000	0,1578568911
46,000	7,000	0,1353021133
46,000	8,000	0,1183885707
46,000	9,000	0,1052338227
46,000	10,000	0,0947102314
46,000	11,000	0,08610020913
46,000	12,000	0,07892536408
46,000	13,000	0,07285450192
46,000	14,000	0,06765105526
46,000	15,000	0,0631427587
46,000	16,000	0,05919687614
48,000	1,000	0,9531643588
48,000	2,000	0,4765821794
48,000	3,000	0,3177214529
48,000	4,000	0,2382910897
48,000	5,000	0,1906287781
48,000	6,000	0,1588571193
48,000	7,000	0,1361631757
48,000	8,000	0,1191428044
48,000	9,000	0,1059048148
48,000	10,000	0,09531449256
48,000	11,000	0,08665130535
48,000	12,000	0,07943036324
48,000	13,000	0,0733203353
48,000	14,000	0,06808316849
48,000	15,000	0,06354429059
48,000	16,000	0,05957277243
50,000	1,000	0,9591003038
50,000	2,000	0,4795501519
50,000	3,000	0,3197001013
50,000	4,000	0,2397750759
50,000	5,000	0,1918200608
50,000	6,000	0,1598500506
50,000	7,000	0,1370143291
50,000	8,000	0,119887538
50,000	9,000	0,1065667004
50,000	10,000	0,09591003038
50,000	11,000	0,08719093671
50,000	12,000	0,07992502532
50,000	13,000	0,07377842477
50,000	14,000	0,06851048705
50,000	15,000	0,0639454144
50,000	16,000	0,05995136616